

2025-03-11

§ 19 2025.067 BUN

Förändring av antal lärverktyg i grundskola

Ärendebeskrivning

Enligt Alingsås kommuns styrmodell ska samtliga nämnder årligen göra en genomlysning av sin verksamhet. I genomlysningen ska nämnderna analysera hur dess verksamheter bidrar till kommunens mål att bli Sveriges mest effektiva kommun. I genomlysning 2024–2026 (§43 2024-06-11 BUN) identifierades tillgång till lärverktyg i grundskolan som ett område som skulle kunna möjliggöra en mer effektiv verksamhet.

I genomlysningen framgick att kostnaderna för lärverktyg inom grundskola årskurs 1 till 9 har ökat över tid och att Alingsås kommun ligger i stort sett lika som liknande kommuner men högre än riket och Göteborgsregionen (GR).

Kostnaden för lärverktyg i grundskolan omfattar generellt sett inköp av läromedel som böcker och digitala resurser, kostnader för programvara och digitala verktyg inklusive licenser samt utbildning och fortbildning av lärare i användningen av dessa verktyg. Dessutom ingår kostnader för teknisk support och underhåll av digitala plattformar samt övriga resurser som material för praktiska övningar och projekt.

Inför höstterminen 2022 beslutade barn- och ungdomsnämnden att införa ett digitalt lärverktyg per elev från årskurs 3. Införande av ett lärverktyg per elev från årskurs 3 motiverades av införandet av digitala nationella prov i årskurs 3 från och med år 2026. Under 2023 har Skolverket ändrat till att införa de digitala nationella proven från årskurs 6. Eftersom ett av huvudargumenten för att införa ett digitalt lärverktyg per elev inte längre är aktuellt föreslog förvaltningen en fördjupad analys av behoven och kostnaderna för de digitala lärverktygen i grundskolan. Förvaltningen redovisar i ärendet resultatet av den fördjupade analysen.

Beredning

Förvaltningen har i skrivelse den 4 mars 2025 lämnat följande yttrande:

Som ett led i förvaltningens analys har beräkningar gjorts utifrån en förändring i tilldelning av digitalt lärverktyg per elev från årskurs 4 istället för årskurs 3. Med nuvarande avtal uppskattas besparingen av denna förändrade tilldelning på cirka 500 tkr per helår. Utöver denna beräkning har förvaltningen även gjort en omvärldsbevakning, översyn av befintligt avtal och vilka kostnader som ingår i avtalet samt en redogörelse för en utvärdering som gjordes efter införandet av digitalt lärverktyg per elev från årskurs 3.

Förvaltningen har gjort en omvärldsbevakning med liknande kommuner och kommuner inom Göteborgsregionen (GR) avseende tilldelning av ett digitalt lärverktyg per elev.

Tre av de tillfrågade sju liknande kommunerna har ett lärverktyg per elev från årskurs 3 medan fyra av kommunerna har ett lärverktyg per elev från årskurs 4.

2025-03-11

Sex av de nio tillfrågade GR-kommunerna har ett lärverktyg per elev från årskurs 3 (varav två har tilldelning med ett lärverktyg per elev från årskurs 1) medan tre av kommunerna har ett lärverktyg per elev från årskurs 4.

Omvärldsbevakningen visar inte på något tydligt samband mellan från vilken årskurs tilldelningen per elev sker och kostnaden per elev i jämförelserna. Utifrån denna slutsats behöver andra faktorer ingå i analysen.

Utifrån frågeställningen i genomlysningen om varför barn- och ungdomsförvaltningen i Alingsås kommun har en högre kostnad jämfört med andra kommuner bedömdes ett av svaren kunna finnas i utformningen av avtalen med leverantör. Kommunernas avtal ser olika ut utifrån att kommunernas behov är olika. Företaget som Alingsås kommun har ingått avtal med har även avtal med Partille, Mölndal och Öckerö kommuner. Alingsås kommuns avtal skiljer sig från de andra kommunerna.

En skillnad för Alingsås kommun är en skarpare avtalsformulering som innebär fast ränta och därmed högre kostnader vilket samtidigt ger förutsägbarhet och ökad framförhållning vid kostnadsökningar. En annan skillnad är att Alingsås kommun har ett leasingavtal som inkluderar garanti och försäkring och att företaget bistår med personal till skolorna för att underlätta utdelningen och återtagen av digitala lärverktyg. Dessa delar innebär tidsbesparing för personalen på skolorna. Skillnaderna mellan kommunerna som har avtal med samma leverantör kan inte heller direkt kopplas till skillnaderna i kostnaden för lärverktyg per elev och därmed behöver inte utformningen av avtalet vara avgörande.

En annan faktor, som inte har direkt att göra med tilldelningen av ett digitalt lärverktyg per elev, är den konstruktion som Alingsås kommun har i form av den så kallade tjänstekatalogen. Alingsås kommuns IT-avdelning hanterar beställning, leverans och fakturering av verktyg. Även denna hantering avlastar personalen på skolorna och utan denna fördelning inom kommunen skulle personalkostnaderna istället ha belastat skolorna direkt.

Utifrån analysen av det aktuella avtalet för digitala lärverktyg har förvaltningen identifierat en möjlig förändring som skulle kunna öka kvaliteten med bibehållt antal digitala lärverktyg och till en oförändrad kostnad. För närvarande har Alingsås kommun ett treårigt leasingavtal för årskurs 3 till 6, vilket medför merkostnader i form av personal på skolorna och hanteringssvårigheter eftersom årskurserna är fyra till antalet. Från hösten 2025 finns det möjlighet till ett fyraårigt avtal, vilket skulle kunna innebära en mindre besparing för hanteringen vid utdelning och återtag men samtidigt en ökad kvalitet, med ett digitalt lärverktyg som håller under fyra år.

Under januari 2023 genomfördes en utvärdering av införandet av ett digitalt lärverktyg per elev för årskurserna 3 till 6. Både pedagoger och elever var mycket nöjda med användningen av lärverktygen. Undervisningen upplevdes enklare och roligare, med mer individanpassad och flexibel undervisning. Samtidigt beskrevs utmaningar som inkluderade distraktioner från andra kanaler och problem med att elever glömmer ladda eller ta med sina lärverktyg till lektionerna. De digitala lärverktygen ökade tillgängligheten vilket medförde att elever når

2025-03-11

skolans resurser även vid frånvaro. Lärarna beskriver att eleverna arbetar mer självständigt och tar initiativ till nya uppgifter.

Förvaltningen bedömer att ett digitalt verktyg per elev från och med årskurs 3 ger en högre kvalitet i elevernas utbildning och att effektivisering inom området initialt bör göras genom förändringar i avtalet enligt beskrivningen ovan. Förvaltningen fortsätter att kontinuerligt följa upp kostnaderna för digitala lärverktyg i jämförelse med andra kommuner.

Beslut

Arbetsutskottets förslag till beslut:

Barn- och ungdomsnämnden godkänner redovisningen.

Barn- och ungdomsnämnden beslutar att digitala lärverktyg tilldelas fortsatt per elev från årskurs 3 med föreslagna förändringar i avtalet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Förändring av antalet lärverktyg i grundskola